

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: Oct/Nov.-2023
History (Optional) Paper-II
HISO2: Polity, Society and Economy under the Maratha (1600-1707) (New Pattern 2022)

Day and Date: Saturday, 09/12/2023
Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1wrote the book Gavagada.
A) P. K. Atre B) Gopal Atre C) Trimbak Atre D) Ganesh Atre
- 2 Vatan meant by -----
Tax-free land given by the monarchy in return for service to the state Land received as a reward from the enemy Land given to the temples None of these
- 3 During the Maratha period, there were ----- Balutedars in the village.
A) Twelve B) Fifteen C) Eighteen D) Twenty four
- 4powers worked in the village system during Maratha period.
A) Three B) Four C) Five D) Nine
- 5 The adored deity of the Varkari sect is
A) Jyotiba B) Khandoba C) Vitthal D) Ambabai
- 6 To establish the peth was the work of the officer named.....
A) Kotwal B) Shete C) Mahajan D) Deshpande
- 7 'Hon was a golden coin' this statement is
A) True B) False C) half truth D) None of these
- 8 established a peth at Pashan near Pune.
A) Jijabai B) Soyarabari C) Saibari D) Tarabari
- 9 The one who carried the government letter was called as
A) Ghatpande B) Patki C) Harkare D) Pansare
- 10 In Shiv Perior the port of Vijaydurg was famous for the trade of.....
A) Betal leaves B) Silk C) Wheat D) Jaggery
- 11 The religious policy of Chhatrapati Shivaji Maharaj was
A) Tolerant B) Sanatan C) Radical D) None of these
- 12was a Muslim Pandit and Persian letter writer in the court of Shivaji's period.
A) Siddi Ibrahim B) Siddi Amber C) Qazi Haider D) Madari Mehtar

- 13 Dr. Balkrushna wrote the book
 A) Rise of the Maratha Power B) Shivaji the Great C) House of Shivaji D) Shivaji and His Times
- 14 Explaining the policy of Shivraj, says, 'He who has navy is matter of sea.'
 A) Keshav Pandit B) Krishnaji Anant Sabhasad C) Malhar Ramrao Chitnis D) Ramchandrapant Amatya
- 15 The stamp of 'Shri Sakhi Rajdnyjayati' belongs to
 A) Rani Saibai B) Rani Yesubai C) Rani Sakwarbai D) Maharani Tarabai

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Work of Saint Tukaram
- 2 Shri. Mahalaxmi Kolhapur
- 3 Currency System during Maratha Period
- 4 Agriculture measures of Chhatrapati Shivaji Maharaja

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the work of Rajmata Jijamata
- 2 Write in detail about officers of the market place and their work
- 3 Explain the Naval policy of Chhatrapati Shivaji Maharaja
- 4 Write information about welfare policies for the royats of Chhatrapati Shivaji Maharaja

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the detail work of Varkari Sect.
- 2 Explain the religious policy of Chhatrapati Shivaji Mahraja

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1यांनी गावगाडा हा ग्रंथ लिहिला
 अ) प्र.के.अत्रे ब) गोपाल अत्रे क) त्र्यंबक अत्रे ड) गणेश अत्रे
- 2 वतन म्हणजे-----
 अ) राज्याच्या सेवेच्या मोबदल्यात राजसत्तेकडून दिली जाणारी करमुक्त जमीन
 ब) शत्रूकडून बक्षीस म्हणून मिळणारी जमीन
 क) देवालायांना मिळणारी जमीन
 ड) यापैकी नाही
- 3 मराठा कालखंडात गावात ----- बलुतेदार होते.
 अ) बारा ब) पंधरा क) अठरा ड) चोवीस
- 4 मराठा कालखंडात ग्रामीण प्रशासनातसत्ता कार्यरत होत्या.
 अ)तीन ब) चार क) पाच ड) नऊ

- 5 वारकरी संप्रदायाचे आराध्य दैवत.....आहे.
अ)जोतीबा ब) खंडोबा क) विठ्ठल ड)अंबाबाई
- 6 पेठ वसवणे हे कामया अधिकाऱ्याचे होते.
अ)कोतवाल ब)शेटे क) महाजन ड) देशपांडे
- 7 'होन' हे सोऱ्याचे नाणे होते,हे विधान.....
अ) सत्य ब) असत्य क) अर्धसत्य ड) यापैकी नाही
- 8 पुण्याजवळील पाषाण येथे.....यांनी ँक पेठ वसविली.
अ)जिजाबाई ब) सोयराबाई क) सईबाई ड) ताराबाई
- 9 सरकारी पत्राची नेआण करणारयासम्हणून संबोधले जात असे.
अ)घाटपांडे ब) पत्की क) हरकारे ड) पानसरे
- 10 शिवकाळात विजयदुर्ग हे बंदरच्या व्यापारासाठी प्रसिद्ध होते.
अ) विड्यांची पाने ब) रेशीम क) गहू ड) गुळ
- 11 छत्रपती शिवाजी महाराजांचे धार्मिक धोरण.....होते.
अ)सहिष्णू ब)सनातन क)कट्टरपंथीय ड) यापैकी नाही
- 12 शिवकालीन दरबारात मुस्लीम पंडित व फारशी पत्रलेखक म्हणून.....हा होता.
अ)सिद्दी इब्राहीम ब) सिद्दी अंबर क) काझी हैदर ड) मदारी मेहतर
- 13 डॉ.बाळकृष्ण यांनीहा ग्रंथ लिहिला.
अ)राइज ऑफ द मराठा पॉवर ब) शिवाजी द ग्रेट क) हाऊस ऑफ शिवाजी ड) शिवाजी अँड हिस टाईम्स
- 14 शिवराज नीती सांगतानाम्हणतात की, 'ज्याच्याजवळ आरमार, त्याचा समुद्र'
अ) केशव पंडित ब) कृष्णाजी अनंत सभासद क) मल्हार रामराव चिटणीस ड) रामचंद्रपंत अमात्य
- 15 'श्री सखी राज्ञीजयती' हा शिक्कायांचा होय.
अ) राणी सईबाई ब) राणी येसूबाई क) राणी सकवारबाई ड) महाराणी ताराबाई

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 संत तुकाराम यांचे कार्य
- 2 श्री. महालक्ष्मी कोल्हापूर
- 3 शिवकालीन चलन व्यवस्था
- 4 छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या शेती विषयक उपाययोजना

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 राजमाता जिजामाता यांचे कार्य स्पष्ट करा.
- 2 बाजारपेठेतील अधिकारी व त्यांचे कार्य लिहा.
- 3 छत्रपती शिवाजी महाराजांचे आरमार विषयक धोरण स्पष्ट करा.
- 4 छत्रपती शिवाजी महाराजांनी रयतेच्या कल्याणासाठी केलेल्या उपाययोजना विषयी माहिती लिहा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी ँक) .

१५

- 1 वारकरी संप्रदायाचे कार्य सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
- 2 छत्रपती शिवाजी महाराजांचे धार्मिक धोरण स्पष्ट करा.

Day and Date: Saturday, 09/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1यांनी गावगाडा हा ग्रंथ लिहिला
अ) प्र.के.अत्रे ब) गोपाल अत्रे क) त्र्यंबक अत्रे ड) गणेश अत्रे
Option 3
- 2 वतन म्हणजे-----
अ) राज्याच्या सेवेच्या मोबदल्यात राजसत्तेकडून दिली जाणारी करमुक्त जमीन
ब) शत्रूकडून बक्षीस म्हणून मिळणारी जमीन
क) देवालायांना मिळणारी जमीन
ड) यापैकी नाही
Option 1
- 3 मराठा कालखंडात गावात ----- बलुतेदार होते.
अ) बारा ब) पंधरा क) अठरा ड) चौवीस
Option 1
- 4 मराठा कालखंडात ग्रामीण प्रशासनातसत्ता कार्यरत होत्या.
अ)तीन ब) चार क) पाच ड) नऊ
Option 3
- 5 वारकरी संप्रदायाचे आराध्य दैवत.....आहे.
अ)जोतीबा ब) खंडोबा क) विठ्ठल ड)अंबाबाई
Option 3
- 6 पेठ वसवणे हे कामया अधिकाऱ्याचे होते.
अ)कोतवाल ब)शेठे क) महाजन ड) देशपांडे
Option 2
- 7 'होन' हे सोऱ्याचे नाणे होते,हे विधान.....
अ) सत्य ब) असत्य क) अर्धसत्य ड) यापैकी नाही
Option 1
- 8 पुण्याजवळील पाषाण येथे.....यांनी एक पेठ वसविली.
अ)जिजाबाई ब) सोयराबाई क) सईबाई ड) ताराबाई
Option 1
- 9 सरकारी पत्राची नेआण करणारयासम्हणून संबोधले जात असे.
अ)घाटपांडे ब) पत्की क) हरकारे ड) पानसरे
Option 3
- 10 शिवकाळात विजयदुर्ग हे बंदरच्या व्यापारासाठी प्रसिद्ध होते.
अ) विड्यांची पाने ब) रेशीम क) गहू ड) गुळ
Option 1
- 11 छत्रपती शिवाजी महाराजांचे धार्मिक धोरण.....होते.
अ)सहिष्णू ब)सनातन क)कट्टरपंथीय ड) यापैकी नाही
Option 1

12 शिवकालीन दरबारात मुस्लीम पंडित व फारशी पत्रलेखक म्हणून.....हा होता.

अ)सिद्दी इब्राहीम ब) सिद्दी अंबर क) काझी हैदर ड) मदारी मेहतर

Option 3

13 डॉ.बाळकृष्ण यांनीहा ग्रंथ लिहिला.

अ)राइज ऑफ द मराठा पॉवर ब) शिवाजी द ग्रेट क) हाऊस ऑफ शिवाजी ड) शिवाजी अँड हिस टाईम्स

Option 2

14 शिवराज नीती सांगतानाम्हणतात की, 'ज्याच्याजवळ आरमार, त्याचा समुद्र'

अ) केशव पंडित ब) कृष्णाजी अनंत सभासद क) मल्हार रामराव चिटणीस ड) रामचंद्रपंत अमात्य

Option 4

15 'श्री सखी राज्ञीजयती' हा शिक्कायांचा होय.

अ) राणी सईबाई ब) राणी येसूबाई क) राणी सकवारबाई ड) महाराणी ताराबाई

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 संत तुकाराम यांचे कार्य

Ans:

2 श्री. महालक्ष्मी कोल्हापूर

Ans:

3 शिवकालीन चलन व्यवस्था

Ans:

4 छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या शेती विषयक उपाययोजना

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 राजमाता जिजामाता यांचे कार्य स्पष्ट करा.

Ans:

2 बाजारपेठेतील अधिकारी व त्यांचे कार्य लिहा.

Ans:

3 छत्रपती शिवाजी महाराजांचे आरमार विषयक धोरण स्पष्ट करा.

Ans:

4 छत्रपती शिवाजी महाराजांनी रयतेच्या कल्याणासाठी केलेल्या उपाययोजना विषयी माहिती लिहा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 वारकरी संप्रदायाचे कार्य सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

Ans:

2 छत्रपती शिवाजी महाराजांचे धार्मिक धोरण स्पष्ट करा.

Ans:
